

ΕΣΤΙΑ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΩ 1876

Βραβευθὲν ὑπὸ τοῦ ἐν Παρισίοις Συλλόγου πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἐλληνικῶν σπουδῶν,
ἀξιωθὲν ἀργυροῦ μεταλλίου ἐν τῇ Ἐκθέσει τῆς
Δ' Ὀλυμπιάδος καὶ χαλκοῦ ἐν τῇ Παγκοσμίῳ Ἐκθέσει τοῦ 1889.

Τιμὴ συνδρομῆς ἐτησίως καὶ προπληρωτέας: Διὰ τὸ Ἐσωτερικόν δρ. 8
διὰ τὸ Ἐξωτερικόν φρ. γρ. 10. — Τιμὴ φύλλου: Διὰ τὸ Ἐσωτερικόν
δρ. 0,20 διὰ τὸ Ἐξωτερικόν φρ. γρ. 0,20.

Διὰ καταχωρήσεις ἀγγελιῶν ἐν τῇ τελευταίᾳ σελίδι κτλ. γίνονται ἰδιαιτέραι
συμφωνίαι. — Γραφεῖον: ὁδὸς Νομισματοκοπείου ἀριθ. 7 παρὰ τὴν
Διεύθυνσιν τῆς Ἀστυνομίας.

1895.

Ἐν Ἀθήναις, 16 Ἀπριλίου.

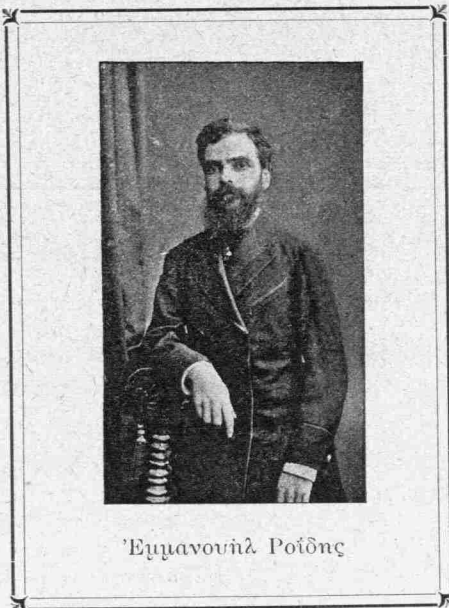
Ἀριθ. 16.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΡΟΪΔΗΣ

Ὁ κάλλιστος καὶ δοκιμώτατος τῶν συγχρόνων ἐλλήνων λογογράφων. Γεννηθεὶς ἐκ γονέων Χίων, ὀλίγον πρὸ τοῦ Συντάγματος, ἀνετράφη καὶ διέμεινεν ἐν Ἰταλίᾳ μέχρι τοῦ δεκάτου τεταρτοῦ τῆς ἡλικίας του ἔτους, ὅτε πρὸς ἐκμάθησιν τῆς Ἰταλικῆς ἀπεστάλη εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐφοίτησεν εἰς τὸ Γυμνάσιον τῆς Σύρου. Κατόπιν ἀπῆλθεν εἰς Βερολίνον. Ἄλλ' ἐκεῖ, ἐνεκα νευρικοῦ παθήματος, ἀμβλύναντος τὴν ἀκρίαν του, ἠναγκάσθη νὰ διακόψῃ τὴν ἀρόχισιν τῶν πανεπιστημιακῶν μαθημάτων, διαμείνας μὲν ἐπὶ πενταετίαν ἀκόμη ἐν Εὐρώπῃ, ἀλλ' ἐπιστρέψας νὰ ἐγκατασταθῇ ἐν Ἀθήναις διαρκῶς, ἐκτὸς ἀποδημιῶν τινῶν εἰς τὴν Ἑσπερίαν καὶ τὴν Ἀνατολήν. Τὰ βιβλία ὑπῆρξαν πάντοτε ἡ προσφιλεστέρη του ἐνασχόλησις. Καὶ ὅσα ἀπεκόμισεν ἐκ τῆς μακρᾶς ταύτης μελέτης, καλλιεργήσας πνεῦμα πλήρες ἀρετῶν, φαίνεται ὅτι, ἐκτὸς τῆς ἰκανοποιήσεως ἰδίου φιλομαθεύει πόνου, δι' οὐδὲν ἄλλο τὰ ἤθελεν, εἰμὴ διὰ νάρτυρ τὴν ὥραϊαν, τὴν εὐφυᾶ καὶ πολυζήτητον ἡμιλίαν του καὶ νὰ διευθύνῃ ὀλοφύγως καὶ πεφωτισμένως τὴν Ἐθνικὴν Βιβλιοθήκην, εἰς τὴν ἐφορίαν τῆς ὁποίας ἐκλήθη τὸ πρῶτον πρὸ δεκαπενταετίας. Ὁ κάλαμος δὲν εἶνε ὡς ἐκ τούτου ἡ συστηματικὴ του ἐνασχόλησις καὶ τὸ κύριον ἐπάγγελμα του· ἔπρεπε δὲ νὰ ἐνεργήσῃ ἐκάστοτε ἐπ' αὐτοῦ τῶν ἐκδοτῶν ἡ ψυχολογικὴ βία, ἐπωφελομένων ἐμφύτων τινῶν πρὸς συγγραφὴν τάσεων, δυσκόλως ὑπὸ τῶν ἐμποδίων καταστελλομένων, διὰ νὰ φιλοτεχνήθωσιν ὅλα ἐκεῖνα τὰ ὥραϊα ἔργα, τὰ ὁποῖα ὁ ἐρασιτέχνης ὀνομάζει **Πάρεργα**.

Τὴν ἀπὸ τοῦ συγγραφεῖν ἐκουσίαν ταύ-

την ἀποχὴν, τόσον παράδοξον καὶ ἀδικαιολόγητον, ὁ κ. Ροΐδης προσεπάθησε νὰ δικαιολογήσῃ διὰ δύο ἐπιχειρημάτων: Τὸ πρῶτον εἶνε μᾶλλον χαριτολόγημα, ὑπαγορευθὲν ὑπὸ ἀκαίρου μετριοφροσύνης ἢ ἐπιχειρήμα ἁπλῶς σεβραε ἀνασκευῆς. Ἐν τῇ παρουσίᾳ φιλολογικῆ ἰσοπεδώσει τῆς πα-

Ἐμμανουὴλ Ροΐδης

τρίδος του, ὁ κ. Ροΐδης φρονεῖ ὅτι κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα, τὸ ὁποῖον ἤθελε δαπανῆσαι ὅπως γραφῇ μίαν μόνον μετριοτάτην σελίδα, θὰ εἶδονατο—χωρὶς οὐδένα φόβον νὰ ζημιώσῃ ἐαυτὸν ἢ τοὺς τυχόν ἀναγνώστους του,—ἀναγνώσῃ εἴκοσι τοῦλάχιστον καλλίστας τοῦ Σπένσερ, τοῦ Ἡλιεδώρου, τοῦ Ρενάν, τῆς Σανῶ, τοῦ Λουκιανοῦ, τοῦ Ἀἴνε ἢ τοῦ Τεννισῶνος. Ἡ

σκέψις αὕτη, διὰ πάντα αἰσθανόμενον ἐαυτὸν γεννηθέντα νὰ εἶνε ἀληθῆς συγγραφεύς, εἶνε ἀδικος καὶ ἀπελπιστικὴ. Βεβηκίως, ἐκν κατὰ τῶν ἐμφύτων ὀρμῶν ἔσχον τοιοῦτοι συλλογισμοί, αἱ ταξεῖς τῶν μετριοτήτων θὰ ἤρξαιοντο· ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ ἐγωϊσμοῦ, συναφοῦς τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει, ὑπάρχει ἀκόμη καὶ ὁ πόνος τοῦ συγγραφέως, — ὁ ἐγγενὴς ἐκεῖνος τοῦ νὰ ἐκφράσῃ τις ὅ, τι αἰσθάνεται καὶ ὅ, τι σκέπτεται, — πόνος, ὁ ὁποῖος ὄχι μόνον δὲν σβύνει ἐκ τῆς ἀναγνώσεως ἄλλων αἰωνόδηποτε, ἀλλ' ἀπεναντίας ἐξανάπτει περισσώτερον.

Τὸ δεύτερον ἐπιχείρημα τοῦ κ. Ροΐδου, κατὰ πολὺ βασιμώτερον, εἶνε ἡ ἀτέλεια τῆς γραφομένης ἡμῶν γλώσσης πρὸς ἐξυπηρέτησιν σκοπῶν καλλιτεχνικῶν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀποδίδει ὅλην, καὶ τῶν μᾶλλον ἰδιόφυων ἡμῶν συγγραφεῶν, τὴν ἀποτυχίαν. Τὸ κύριον τῶν κατὰ τῆς παρουσίας γλώσσης αἰτιαμάτων του ἀποτελεῖ ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι, διὰ τῶν ὀλίγων λέξεων, τῶν κοινῶν εἰς τε τὸν γραπτὸν καὶ τὸν προφορικὸν λόγον, τῶν μόνων ποῦ δύναται νὰ κάμῃ χρῆσιν ἐπιτυχή ὁ καλλιτέχνης, οὔτε «δύο ἐκ τῶν δέκα αὐτοῦ ἰδεῶν δύναται νὰ ἐκφράσῃ ἀκριβῶς ἢ τοῦλάχιστον ἐπαρκῶς». Τοῦτο μόνον ἀρκεῖ νὰ πείσῃ τελείως τὸν ἀληθῆ συγγραφεῖα νὰ πορρίψῃ τὸν κάλαμον καὶ τοῦτο ἔκαμε καὶ ὁ κ. Ροΐδης μετὰ τὴν ἀποπειράτωσιν τοῦ πρώτου νεανικοῦ αὐτοῦ ἔργου τῆς «Παύσης Ἰωάννας» οὐδὲν ἄλλο δημιουργικὸν γραφῆς ἐκτοτε, ἐξαιρέσει συντόμων τινῶν διηγημάτων. Ἐν τούτοις ταῦτα, μετὰ τῶν διαφορῶν αὐτοῦ πολιτικῶν, σατυρικῶν καὶ κριτικῶν ἄρθρων, ἀποτελοῦσιν ἐργασίαν ἀρκετὴν καὶ εὐσυνείδητον, ἢ ὁποῖα—σπάνιον πρᾶγμα δι' ἀπλοῦν

ἐρασιτέχνην, — ὄχι μόνον κατὰ ποῖον ἀλλὰ καὶ κατὰ ποσόν, πολλῶν ἄλλων μὲ περισσοτέρως ἀξιώσεις δύναται νὰ ἐπισκιάσῃ τὴν παραγωγὴν. Τελευταῖον δὲ ἐξέδωκε καὶ τὰ «Ἐἰδῶλα» μελέτην εἰς ὀγκώδη τόμον, τὸν ὁποῖον πάντοτε θάναφ' ἡ ἱστορία τοῦ γλωσσικοῦ ἡμῶν ζητήματος.

Πόσον αἱ ἰδέαι καὶ τὸ ὕψος τοῦ κ. Ροῖδου ἐπέδρασαν ἐπὶ τῆς συγχρόνου φιλολογίας, πόσα ὀφείλει εἰς αὐτὸν ἡ νεωτέρα ποιησις καὶ ἡ νεωτέρα γλῶσσα, δὲν εἶνε τοῦ παρόντος νὰ εἰπῶμεν¹. Ἄλλως τε τὸ ἔργον τοῦ Ροῖδου εἶνε τοῖς πᾶσι γνωστόν. Καὶ ὡς κριτικὸς παρ' ἡμῖν ἔχει τὴν μεγαλύτεραν αὐθεντίαν καὶ ὡς λογογράφος τοὺς περισσοτέρως ἀναγνώστας. Ὁ σκοπὸς μας ἦτο νὰ γνωρίσωμεν ἀπλῶς τὴν φυσιογνωμίαν τοῦ συγγραφέως εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς *Εἰκονογραφημένης Ἐστίας*, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ σήμερον θὰ ἐντυπώσῃσιν εἰς τὴν ἀριστοτεχνικὴν μετὰφρασιν τοῦ «Χρυσοκαράβου» χάριν αὐτῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ροῖδου φιλοτεχνηθεῖσιν.

9 Ἀπριλίου

Ἐρχομαι πλήρως ἐντυπώσεων ἀπὸ τὰ ἐγκαινία τοῦ νέου Δημοτικοῦ Θεάτρου Πειραιῶς. Ὁμολογῶ ὅτι τὰ ἐγκαινία τοῦ θεάτρου μίᾳ ἐπαρχιακῆς πόλεως δὲν ἀποτελοῦν θέμα ἄξιον τῆς προσοχῆς σας καὶ ὅτι πολὺ δικαίως θὰ σὰς ἐβλεπον σήμερον προτιμῶντας νὰ ὀμιλήσωμεν περὶ τῶν ἀποκαλυπτηρίων τῆς προτομῆς τοῦ Ἐρνεστού Κουρτίου, τὰ ὁποῖα ἐγένοντο προχθὲς εἰς τὴν Ὀλυμπίαν. Ναί· ἀλλὰ πρῶτον εἰς τὴν τελετὴν αὐτὴν δὲν ἠμύρομεν, δυστυχῶς, νὰ παρευρεθῶ· προκειμένου δὲ νὰ μὴ σὰς ὀμιλήσῃ μάρτυς αὐτόπτης καὶ αὐτῆκοος, ἀρκετὴ βέβαια εἶνε ἡ σύντομος περιλήψις τῶν Χρονικῶν μας· ἔπειτα ἡ ἐπαρχιακὴ πόλις, περὶ τῆς ὁποίας ἔλεγ' ἀνωτέρω, εἶνε ὁ Πειραιεύς, ὁ φίλος καὶ γείτων Πειραιεύς, ὁ φίλεργος καὶ φιλοπρόοδος Πειραιεύς, ὁ ὁποῖος πολλάκις, καὶ μάλιστα κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ἔδωκε τὸ καλὸν παράδειγμα εἰς τὴν ὑπερήφανον καὶ ἀκατάδεκτον πρωτεύουσάν.

Αἱ πρόοδοι, τὰς ὁποίας ἐπετέλεσεν ἡ πόλις τοῦ Πειραιῶς, εἶνε τῶ ὄντι ἀμέσως αἰσθηταὶ εἰς πάντα ἐπισκεπτὴν. Ἄν ἄλλοτε, πρὸ ὀλίγων ἀκόμη ἐτῶν, ὁ κατερχόμενος εἰς Πειραιᾶ, δὲν ἐβλέπε τὴν ὄραν νὰ τελειώσῃ τὴν ὑπόθεσίν του καὶ νὰ φύγῃ ἐκ τῆς ρυπαρᾶς ἐκείνης παραλίας μὲ τὴν τόσῃ μεγαλοχολικὴν ὄψιν, σήμερον δὲν θὰ δυσηρεστεῖτο καὶ ἂν ἐπρόκειτο νὰ

¹ Τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ ἀναγνώσῃσιν περισσότερα παραπέμπομεν εἰς τὴν ἐκτενῆ περὶ Ροῖδου μελέτην, τὴν ὁποῖαν ὁ κ. Γρ. Ξενοπούλος ἐδημοσίευσεν εἰς τὴν «Ποικίλῃν Στῶάν» τοῦ 1891, ἐξ ἧς ἐσταχυολογήθησαν καὶ τὰνωτέρω.

κατοικήσῃ ἐκεῖ ὀριστικῶς. Ἡ ὄψις τοῦ τόπου μετεβλήθη καὶ μὲ τὴν νέαν πνοὴν τοῦ πολιτισμοῦ νομίζεις ὅτι καὶ ὁ θαλάσσιος ἀὴρ πνέει ἐλαφρότερος καὶ εὐωδέστερον. Οἱ δρόμοι ἐκαθαρίσθησαν, αἱ πλατεῖαι ἐκαλλωπίσθησαν, ἀσιδία καταπράσινα ἀνέκυψαν ἐκ τοῦ μηδενός, ἀγάλματα ἀνιδρύθησαν, πολὺφωτα ὡς ἐμβλήματα ἀνεστύλωθησαν, καὶ παντοῦ ἐν γένει ἐγκαθιδρύθησαν κέντρα ἀναψυχῆς καὶ ἐξημερώσεως καὶ τρυφῆς καὶ ζωῆς, Σύλλογοι, Ὁμίλοι, Φιλόμεσοι, Φιλότεχνοι, Φιλαρμονικοί, Ἐρέται, Ποδηλατισταί. Καὶ ὡς κορύφωμα τῆς νέας ταύτης ζωῆς, μὲ τὰ θεάματα καὶ τὰς συναυλίας καὶ τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς πανηγύρεις, — ζωῆς τὴν ὁποῖαν πολλάκις ἔλαβον ἀφορμὴν νὰ ζηλεύσωμεν αἱ Ἀθῆναι, καὶ νὰ κατέλθουν ἀθροαὶ διὰ νὰ τὴν ἀπολαύσωμεν, — ἦνοιξε σήμερον τὰς πύλας του καὶ τὸ νεότευκτον δημοτικὸν θέατρον, εὐρύ, κομψόν, ἄνετον, νεωτεριστικόν, ἐμπνέον τὰς ἀρίστας τῶν ἐλπίδων. Ἐ, δὲν ἀξίζει λοιπὸν νὰ παρευρεθῶμεν εἰς τὰ ἐγκαινία του;

Ἡ ἐντύπωσις τοῦ εἰσερχομένου εἶνε καλὴ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς. Τὸ πέταλον, τὸ ὁποῖον σχηματίζει ἡ καμπύλη τῶν θεωρείων, περατοῦμενον ἐπὶ τοῦ εὐρέος καθρέπτου τῆς σκηνῆς μὲ τὴν ὄραν αὐλαίαν καὶ τὸν ἄψυγον θόλον τὸν χαίνοντα ὑπεράνω, ἀποτελεῖ σύνολον εἰς ἄκρον ἀρμονικὸν καὶ χάριεν. Ὁ ἐπικρατῶν χρωματισμὸς εἶνε κεραμόχρους καὶ οἰνεὶ πορφυροῦς· ἀλλὰ τὰ χρυσώματα εἶνε τόσῃ πολλὰ παντοῦ, ὥστε ἡ βαθύτης διακόπτεται ὑπὸ τῆς ὀραιοτέρας κτρινοχρόου αἴγλης. Ἐξω εἶνε ἡμέρα. Ὁ μέγας κρυστάλλινος πολυέλαιος ἀγωνίζεται μετὰ κόπου κατὰ τοῦ ἡμίφωτος τοῦ ἐντὸς τοῦ θεάτρου· καὶ ὑπὸ τὸ φῶς αὐτὸ τὸ ἀμφίβολον ὡς ἐκκλινσας, εἰσέρχονται πανταχόθεν οἱ κεκλιμένοι νὰ τιμῶσιν τὴν τελετὴν τῶν ἐγκαινίων. Οἱ περισσότεροι εἶνε Πειραιεῖς, φαιδροί, ἀκτινοβολοῦντες, ὑπερήφανοι διὰ τὸ ὄραϊον ἔργον, τὸ ποῖον ἔχουν νὰ ἐπιδείξουν σήμερον. Αἱ Πειραιώτισσαι, μὲ πολυτελεῖς καὶ ἐπιδευκτικὰς ἐνδυμασίας, ἔσπευσαν νὰ νηταποκριθῶν εἰς τὴν πρόσκλησιν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ γερμίζον τὰ θεωρεῖα, ἀποτελοῦσαι τὸν ὀραιοτέρον στολισμὸν τοῦ θεάτρου. Οἱ ἄθηναῖοι λόγοι, τιμηθέντες ἐπίσης διὰ προσκλήσεως, εἶνε ὀλίγοι. Εἰς ἐν θεωρεῖον ὁ κ. Κορομπλᾶς καὶ ὁ κ. Ἀννίνος διακρίνονται ὡς φιλολογικαὶ κορυφαί. Ἄλλος σχεδὸν κανεὶς. Οὔτε οἱ Βασιλεῖς παρέστησαν, ὡς ἠγγέλθη, οὔτε κἂν ὁ ὑπουργὸς τῆς Παιδείας. Ἄλλὰ καὶ οὕτως ἡ ὄψις τῆς αἰθούσης εἶνε ἐπίσημος καὶ πανηγυρικὴ· ἀπὸ τῆς ὀρχήστρας λάμπουν τὰ ὀλοπόρφυρα λοφία τῶν μουσικῶν τῆς Φιλαρμονικῆς καὶ ὁ κόσμος περιμένει θορυβῶδες, ὀμιλητικὸς, ἀνυπόμονος.

Καὶ αἶρεται ἡ αὐλαία. Ἀπ' ἐδῶ ἀρχίζουν αἱ ἐκπλήξεις. Ἡ σκηνὴ παριστᾷ λεωφόρον εὐρείαν μὲ οἰκοδομὰς μεγαλοπρεπεῖς. Νομίζετε ὅτι πρόκειται νὰ παρελάσῃ πομπὴ πολυποικίλων ἐνδυμασιῶν καὶ ὄπλων καὶ ἐμβλημάτων, εἰς κανὲν δρᾶμα θεαματικόν. Καὶ ὁμως ὄχι. Μία τράπεζα μὲ δύο κηροπήγια, εἶνε ἐστημένη ἐν τῷ μέσῳ καὶ περὶ

αὐτὴν ὁ ἀρχιμανδρίτης κ. Βλαχάκης μετ' ἱερῶν καὶ διακόνων, πέριξ οἱ ἠθοποιοί, ὁ κ. Δήμαρχος, τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς, ὁ χορός.

— Εὐλόγησον Δέσποτα!

— Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν.

Ὁ ἁγιασμὸς ἀρχίζει· οἱ θεαταὶ ἐγείρονται εὐλαβῶς. Ὁμολογῶ ὅτι εἰς τὴν ζωὴν μου σπανίως ἔτυχε νὰ ἴδω ἀναρμωστότερον θέαμα ἀπὸ τὴν ἐπίσημον ἐκείνην ἱεροτελεστείαν, ἡ ὁποία ἤρχισεν ἀρθείσως τῆς αὐλαίας ἐνὸς θεάτρου! Ὁ Κάντιος, ὁ ὁποῖος εἰς τὴν αἰσθητικὴν του, διὰ νὰ ποδείξῃ ὅτι τὸ ἀπροσδόκητον καὶ τὸ ἀνάρμοστον κινεῖ τὸν γέλωτά μας, ἀπαριθμεῖ πολλὰ παραδείγματα, δὲν θὰ παρέλιπε βεβαίως τὸ παράδειγμα τοῦ νεοελληνικοῦ καὶ ὀρθοδόξου αὐτοῦ ἁγιασμοῦ. Ὁ ἁγιασμὸς ἐπὶ τῆς σκηνῆς! Ποῖος νὰ συνέλαβε τὴν πρωτότυπον αὐτὴν καὶ εὐτυχεστάτην ἰδέαν! Θὰ τῷ εὐγνώμονῳ ἰσοδῶς διὰ τὴν ἀληθινόντην ἰλαρότητα, τὴν ὁποῖαν μοὶ ἐπροξένησε — καὶ μὴ πρὸς κακοφάνισμόν του μοιζοντοῦτο.

Ἄν τὰ κατόπι μοῦ ἐφάνθησαν ἐπίσης ἰλαρά, εἶμαι ἔτοιμος νὰ ὀμολογήσω ὅτι πταίει ὁ εὐλογημένος ἐκείνος ἁγιασμὸς. Ὁ ἔθνικός ὕμνος ἠκούσθη ὑπὸ τοῦ ἀκροατηρίου κατὰ τὸ ἡμῶν ὄρθου καὶ κατὰ τὸ ἄλλο ἡμῶν καθίστου. Μετὰ τοῦτο παρουσιάσθη ὁ δήμαρχος κ. Ρετσίνας, μὲ γάντια τραγικῶς κατακόκκινα ὑπὸ τὰ φῶτα τοῦ προσκηνίου, καὶ ἔκαμε μίαν προσφώνησιν σύντομον καὶ περιεκτικὴν, τὴν ὁποῖαν ὅμως πολὺ παρατεταμένως ἐχειροκρότησαν οἱ... ἐκλογεῖς, ζητωκραυγάζοντες καὶ ὑπὲρ τοῦ δημάρχου — διὰ νὰ μὴ λησμονήσωμεν οὔτε ἐπὶ ἡμῶν ὄραν ὅτι εὐρισκόμεθα εἰς τὰς παραμονὰς ἐκλογῶν. Κατόπιν ὁ κ. Στρατιῆγης, λυρικός καὶ δραματικὸς ποιητής, ἐξεφώνησε — κυριολεκτικῶς, — ἐν ποιήματι τοῦ «πρὸς τὴν Θεάν», τὴν ὁποῖαν ἐπροσκάλεσε νὰ ἐπανέλθῃ καὶ νὰ σκηνώσῃ εἰς τὸ θέατρον τῆς πατρίδος του. Ἄς ἴδωμεν! θὰ τὸν ἀκούσῃ ἡ ἐξόριστος Μοῦσα, ἢ μήπως εἰς μάτην θὰ ὑπάγουν τόσα ξεφωνητὰ καὶ τόσα σκηνικά καὶ τόσα χειροκροτήματα;... Τὸν ποιητὴν διεδέχθη ὁ μουσικός. Ὁ κ. Σπινέλλης παρέταξε τὸν χορὸν τοῦ Ὁμίλου τῶν Φιλομούσων καὶ ὁ «Ἕμνος εἰς τὸ θέατρον Πειραιῶς» ἤρχισε. Καὶ αὐτὸν τὸν ἔγραψεν ὁ κ. Στρατιῆγης. Εἶνε ποιημάτων πλήρως ἐγωισμοῦ πατριωτικοῦ — τοῦ μόνου ἴσως, ὁ ὁποῖος ἠμπορεῖ νὰ συγχωρηθῇ εἰς ἓνα ποιητὴν.

Κατόπιν ἡ μουσικὴ ἐπαίξεν ἓνα-δύο κομμάτια καὶ ὁ κόσμος ἤρχισε νὰ φεύγῃ. Ἡ τελετὴ ἔληξεν. Ἡμποροῦσε νὰ εἶνε καὶ καλλιτέρα, δὲν λέγω. Ἀλλὰ τὸ θέατρον, τὸ ὁποῖον εἶνε πολὺ καλόν, δὲν ἔγινε διὰ τελετᾶς, ἀλλὰ διὰ παραστάσεως. Αὐτὰς περιμένομεν ἀξίας τοῦ ζήλου καὶ τῶν ἐλπίδων τοῦ Πειραιῶς,

στὸ Ναὸ αὐτὸ τῆς Τέχνης,
ποῦ ἡ Ἑλλὰς δὲν ἔχει ἄλλο!

Γρ. Ξ.

